

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
———— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 ————

ΒΑΣΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑ

ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Υ.Α.Ε.)

Ιούνιος 2018

ΕΚΠΟΝΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΝΙΚΗ ΕΞΥΠΠ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ Α.Ε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ	4
3. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	5
4. ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	6
5. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ – ΙΑΤΡΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	13

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στα πλαίσια της εναρμόνισής του με την Ελληνική Νομοθεσία στα θέματα Υγείας και Ασφάλειας και ειδικότερα για την εφαρμογή του Ν. 3850/2010 έχει συνάψει σύμβαση μέσω ανοικτού μειοδοτικού διαγωνισμού με την εταιρία ΓΕΠ ΑΕ για την παροχή Υπηρεσιών Τεχνικού Ασφάλειας και Ιατρού Εργασίας για το χρονικό διάστημα έως 19/11/2018.

Οι αρμοδιότητες Τεχνικού Ασφάλειας (ΤΑ) και Ιατρού Εργασίας (ΙΕ) καθορίζονται παρακάτω (παράγραφοι 4.1 και 4.2).

2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, θα πρέπει να ακολουθεί σε γενικές γραμμές τα παρακάτω (όπως απορρέουν από το Ν.3850/2010, άρθρα 42 - 43):

- Να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων, ενημέρωσης και κατάρτισης, καθώς και της δημιουργίας της απαραίτητης οργάνωσης και της παροχής των αναγκαίων μέσων.
- Να εφαρμόζει τις υποδείξεις των τεχνικών και υγειονομικών επιθεωρητών εργασίας και γενικά να διευκολύνει το έργο τους μέσα στο ΕΚΠΑ κατά τους ελέγχους.
- Να διασφαλίζει για κάθε χώρο εργασίας κατάλληλες συνθήκες υγείας και ασφάλειας βάσει της κείμενης νομοθεσίας, όπως κατάλληλο φωτισμό, αερισμό, θερμοκρασία, πυροπροστασία ηλεκτρική ασφάλεια κ.ά.
- Να παρέχει στο προσωπικό του όλα τα αναγκαία ομαδικά και ατομικά μέσα προστασίας και τον κατάλληλο εξοπλισμό εργασίας και να το εκπαιδεύει στη χρήση τους.
- Να παίρνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την ύπαρξη και την καθαριότητα των χώρων υγιεινής (αποχωρητήρια, λουτρά), ανάπαυσης και ενδιαίτησης του προσωπικού.
- Να λαμβάνει μέτρα για την εκπαίδευση και την κατάρτιση του προσωπικού του σε όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με την υγεία και την ασφάλεια της εργασίας κάθε ειδικότητας, ομάδας ή συνεργείου εργαζομένων.
- Να λαμβάνει ιδιαίτερη μέριμνα για την ασφαλή ένταξη των νεοπροσλαμβανόμενων και των εκπαιδευόμενων ατόμων στο σύνολο των τμημάτων και των εργασιών ευθύνης του.
- Να αναγγέλλει τα εργατικά ατυχήματα στους αρμόδιους φορείς (παράρτημα Επιθεώρησης Εργασίας, αστυνομικό τμήμα περιοχής που συνέβη το ατύχημα και ασφαλιστικό φορέα εργαζόμενου, εντός 24 ωρών).
- Να μεριμνά για τη διερεύνηση των εργατικών ατυχημάτων, για τα αίτια κάθε εργατικού ατυχήματος και να λαμβάνει τυχόν πρόσθετα μέτρα ασφάλειας, που απορρέουν από την έρευνα αυτή.
- Να λαμβάνει υπ' όψη του κατά προτεραιότητα τα ζητήματα υγείας και ασφάλειας του προσωπικού σε κάθε:
 - δημιουργία/ μεταβολή εγκαταστάσεων ή παραγωγικών διαδικασιών (εργαστηριακή δραστηριότητα)
 - επέκταση των εργασιών ή των αντικειμένων του.
- Να επιβλέπει με τα αρμόδια τμήματα, καθώς και σε συνεργασία με τους εξωτερικούς συνεργάτες, την εφαρμογή όλων των μέτρων Υγείας και Ασφάλειας της εργασίας, που ισχύουν κάθε φορά.

- Οφείλει να τηρεί τα εξής:
 - ✓ Βιβλίο Υποδείξεων Τεχνικού Ασφαλείας (ΤΑ) και Ιατρού Εργασίας (ΙΕ) φυλλομετρημένο και θεωρημένα από την οικεία επιθεώρηση εργασίας (ΚΕΠΕΚ) για κάθε εγκατάσταση (τηρείται / ενημερώνεται από τους ΤΑ – ΙΕ και φυλάσσεται με μέριμνα των εποπτών του ΕΚΠΑ).
 - ✓ Γραπτή Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου, για όλες τις δραστηριότητες για κάθε εγκατάσταση (είναι σε εξέλιξη η συγγραφή τους για κάθε εγκατάσταση του ΕΚΠΑ).
 - ✓ Βιβλίο συντήρησης συστημάτων (ασφαλείας), κατά περίπτωση, στο οποίο καταχωρούνται ενυπογράφως από τους αρμόδιους συντηρητές, όλες οι συντηρήσεις – επισκευές του εξοπλισμού.
 - ✓ Βιβλίο ατυχημάτων (αθεώρητο), στο οποίο να καταχωρούνται οι διερευνήσεις των εργατικών ατυχημάτων του προσωπικού του ΕΚΠΑ. Για τα ατυχήματα που προκάλεσαν απουσία από την εργασία άνω των 3 ημερών, θα πρέπει να τηρείται ξεχωριστή λίστα (τηρείται στην Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών).
 - ✓ Ατομικό φάκελο Υγείας για κάθε εργαζόμενο, ο οποίος είναι απόρρητος και περιέχει το ιατρικό ιστορικό που έχει λάβει ο Ι.Ε. από τον ίδιο τον εργαζόμενο και πιθανόν αποτελέσματα από τους κλινικούς και παρακλινικούς ελέγχους που έχει ο Ι.Ε. συστήσει σε σχέση με την εργασία του εργαζόμενου και τις πιθανές επιβαρύνσεις στην υγεία του και που έχουν γίνει μόνο με την συγκατάθεση του ίδιου (προσέρχονται οι εργαζόμενοι στους Ιατρούς Εργασίας της περιοχής τους δηλ. Ιατρείο Κέντρου, Ιατρείο Πανεπιστημιούπολης, Ιατρείο Ιατρικής Σχολής, Ιατρείο λοιπών κτηρίων Γουδή και Ιατρείο ΣΕΦΑΑ, σύμφωνα με τα προγράμματα που έχουν αποσταλεί σε όλους τους εργαζόμενους προκειμένου να συνταχθούν οι ατομικοί φάκελοι).
 - ✓ Βεβαίωση καταλληλότητας εργασίας για κάθε έναν εργαζόμενο, η οποία θα αναφέρεται στα εργασιακά του καθήκοντα (συντάσσεται από τον Ιατρό Εργασίας, αποτελεί έγγραφο τυπικού κυρίως χαρακτήρα και δεν εκδίδεται σε σπάνιες περιπτώσεις για τις οποίες ο Ι.Ε. προτείνει τροποποιήσεις του εργασιακού περιβάλλοντος ή του εργασιακού αντικειμένου επ' ωφελεία του εργαζόμενου και κατόπιν εκδίδει τη βεβαίωση καταλληλότητας).

3. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Το προσωπικό του ΕΚΠΑ, κατά την άσκηση των καθηκόντων του σε κάθε χώρο, εγκατάσταση ή δραστηριότητα ευθύνης του, οφείλει (όπως απορρέει από τον Ν. 3850/2010, άρθρο 49):

- Να μεριμνά για την ευταξία και την καθαριότητα του χώρου εργασίας του.
- Να διατηρεί τους χώρους υγιεινής, παραμονής και ανάπαυσης κ.ά., τακτοποιημένους και καθαρούς.
- Να υπακούει στη σήμανση των χώρων εργασίας.

- Να χρησιμοποιεί σωστά τις μηχανές, τις συσκευές, τα εργαλεία, τις επικίνδυνες ουσίες, τα μεταφορικά και άλλα μέσα.
- Να χρησιμοποιεί σωστά τον ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό που τίθεται στη διάθεσή του και μετά τη χρήση να τον τακτοποιεί στη θέση του.
- Να μη θέτει εκτός λειτουργίας, αλλάζει ή μετατοπίζει αυθαίρετα τους μηχανισμούς ασφάλειας των μηχανών, εργαλείων, συσκευών, εγκαταστάσεων και κτιρίων και να χρησιμοποιεί σωστά αυτούς τους μηχανισμούς ασφάλειας.
- Να παρακολουθεί τα σχετικά σεμινάρια ή άλλα επιμορφωτικά προγράμματα σε θέματα υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων.
- Να ενημερώνει άμεσα τον προϊστάμενό του σε κάθε περίπτωση που τίθεται σε κίνδυνο η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων ή τρίτου παρευρισκόμενου ή η ασφάλεια των εγκαταστάσεων ή του περιβάλλοντος, στη ζώνη ευθύνης του ΕΚΠΑ.

4. ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

A. Ασφάλεια στα Γραφεία

Το εργασιακό περιβάλλον των γραφείων θα πρέπει να οργανώνεται και να εξοπλίζεται έτσι ώστε να τηρούνται οι κανόνες της εργονομίας σε ότι αφορά:

- Τη διατιθέμενη επιφάνεια ανά εργαζόμενο: Στους χώρους εργασίας πρέπει για κάθε διαρκώς παρευρισκόμενο εργαζόμενο να υπάρχει ελάχιστος χώρος που ορίζεται στα 12 κυβικά μέτρα για ως επί το πλείστον καθιστική απασχόληση. Η ελάχιστη επιτρεπόμενη ελεύθερη επιφάνεια κίνησης στη θέση εργασίας πρέπει να είναι 1.50 τετραγωνικά μέτρα. Το πλάτος της ελεύθερης αυτής επιφάνειας δεν πρέπει σε κανένα σημείο να είναι μικρότερο των 0,70 μέτρου.
- Τον χρησιμοποιούμενο εξοπλισμό εργασίας, και συγκεκριμένα:

Γραφεία:

Το γραφείο πρέπει να είναι χαμηλής ανακλαστικότητας και να είναι ανοικτού χρώματος. Ένα άλλο σοβαρότατο πρόβλημα είναι η διάταξη των γραφείων σε σχέση με τις φωτιστικές πηγές. Για την αποφυγή αντανακλάσεων επιβάλλεται η παράλληλη τοποθέτηση των οθονών προς τα παράθυρα και τα φωτιστικά σώματα. Σε περίπτωση που δεν μπορεί να γίνει αυτό πρέπει να εφοδιάζονται τα παράθυρα με ειδικές περσίδες.

Καθίσματα:

Το κάθισμα είναι πολύ σημαντικό στην θέση εργασίας με Η/Υ γιατί είναι μία εξ ολοκλήρου καθιστική εργασία. Πρέπει λοιπόν να είναι ρυθμιζόμενο ως προς την κλίση και το ύψος του και γενικά να εξασφαλίζει μια άνετη στάση ελαχιστοποιώντας την καταπόνηση των μυών και των μεσοσπονδυλίων δίσκων.

Υποπόδια:

Πρέπει να παρέχονται ρυθμιζόμενα υποπόδια όπου κρίνεται απαραίτητο από τους εργαζόμενους, με τη σύμφωνη γνώμη του Ιατρού Εργασίας.

- Το εργασιακό περιβάλλον των γραφείων, το οποίο θα πρέπει να διαθέτει:
 - Εργονομικά κατάλληλο φωτισμό: οι κατώτερες τιμές που συστήνονται είναι 300-500 LUX.
 - Επαρκή αερισμό χωρίς ισχυρά ρεύματα αέρα: Ο αερισμός των χώρων εργασίας πρέπει να είναι 20-40 m³/h παροχής νωπού αέρα, ανά εργαζόμενο.
 - Χαμηλό επίπεδο θορύβου: Ο θόρυβος υποβάθρου σε χώρους γραφείων δεν πρέπει να ξεπερνάει τα 50 Db.
 - Θερμοκρασία ευεξίας χειμώνα - καλοκαίρι με ικανοποιητική υγρασία του χώρου: Η θερμοκρασία προτείνεται να είναι 20 – 26 ° C, με τις χαμηλότερες τιμές να προτείνονται για τους χειμερινούς μήνες και τις υψηλότερες να προτείνονται κατά τους θερινούς μήνες
 - Οι επιφάνειες κίνησης προσωπικού και επισκεπτών όπως και οι διάδρομοι διαφυγής θα πρέπει να διατηρούνται μονίμως ελεύθερες.
 - Σε περιπτώσεις που υπάρχει φυσικός φωτισμός και αντανάκλασεις, απαιτείται διασφάλιση σκιαστικών μέσων (περσίδων).

Οδηγίες για την ασφαλή εργασία σε χώρους γραφείων

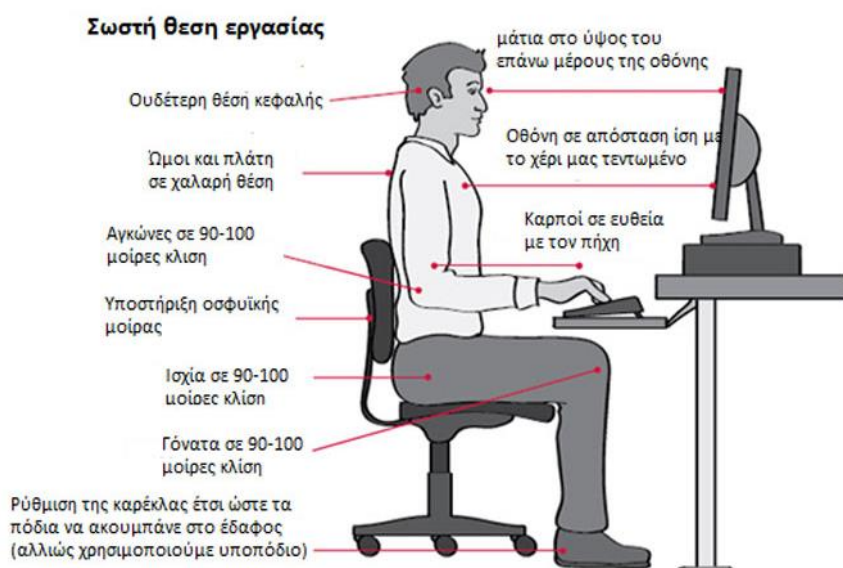
- Ποτέ μην αφήνετε ανοικτά συρτάρια, διότι μπορεί να αποτελέσουν επικίνδυνα σημεία για διερχόμενους εργαζόμενους.
- Ψηλά ερμάρια που δεν είναι ορθά τακτοποιημένα μπορεί να πέσουν και να προκαλέσουν τραυματισμούς. Τοποθετήστε μεγαλύτερο βάρος στα κάτω συρτάρια ή ράφια και να ανοίγετε μόνο ένα συρτάρι τη φορά, που θα πρέπει να το κλείνετε αμέσως μετά τη χρήση του, πριν ανοίξετε το επόμενο.

- Φροντίστε ώστε τα καλώδια των ηλεκτρικών ή άλλων συσκευών να είναι όσο το δυνατό πιο κοντά στον τοίχο και αν κάτι τέτοιο είναι αδύνατο, μέσα στα ειδικά καλύμματα και καλά στερεωμένα στο δάπεδο.
- Φθαρμένα καλώδια, ρευματολήπτες και ηλεκτρικά μέσα πρέπει να αντικαθίσταται άμεσα.
- Ποτέ μην τοποθετείτε βαριά αντικείμενα στα ράφια που είναι πάνω από τη θέση ενός εργαζόμενου.
- Τοποθετήστε τα φωτοαντιγραφικά μηχανήματα και τους θορυβώδεις μεγάλους εκτυπωτές κατά το δυνατό σε χωριστούς και καλά αεριζόμενους χώρους.
- Η αντικατάσταση των «μελανιών» των εκτυπωτών ή των φωτοτυπικών συσκευών πρέπει να γίνεται με προσοχή για τη μη διασπορά σκόνης, ενώ τα άδεια φυσίγγια πρέπει να συλλέγονται σε κλειστές σακούλες. Σε περίπτωση διασποράς σκόνης απαιτείται σκούπισμα με υγρό πανί, αφού πρώτα φορέσετε γάντια προστασίας.
- Τα δάπεδα θα πρέπει να είναι αντιολισθητικά, να μην έχουν ανισόπεδες επιφάνειες ή σημεία που μπορεί να σκοντάψει κάποιος διερχόμενος.
- Τα δάπεδα και οι σκάλες πρέπει να διατηρούνται πάντα στεγνά και καθαρά. Αν διαπιστώσετε ότι έχουν χυθεί υγρά στο δάπεδο ειδοποιήστε άμεσα το προσωπικό καθαριότητας. Προσέξτε γενικά τα βρεγμένα δάπεδα.
- Το προσωπικό καθαριότητας, σε περίπτωση που έχει σφουγγαρίσει το δάπεδο, και αυτό παραμένει υγρό, πρέπει να τοποθετεί ειδική σήμανση με την ένδειξη «Ολισθηρό δάπεδο».
- Μην βάζετε τα σπασμένα γυαλιά στους κοινούς κάδους των γραφείων.
- Μην χρησιμοποιείτε τις καρέκλες, τις συρταριέρες και τα γραφεία για να φτάσετε τα ψηλά ράφια. Φροντίστε να κάνετε χρήση μιας κατάλληλης φορητής σκάλας, αφού βεβαιωθείτε ότι ένας συνάδελφος βρίσκεται δίπλα σας.
- Μην προσπαθείτε να επιδιορθώσετε μόνοι σας χαλασμένες ηλεκτρικές συσκευές, συνδέσεις, καλώδια ή να παρέμβετε σε ηλεκτρικούς πίνακες. Ειδοποιήστε το αρμόδιο τμήμα (Τεχνική Υπηρεσία).
- Μην τοποθετείτε περισσότερες από μία συσκευές στην ίδια πρίζα, για να αποφεύγεται η υπερφόρτωση και υπερθέρμανση των κυκλωμάτων.
- Γενικά, απαγορεύεται το κάπνισμα σε κλειστούς χώρους.
- Φροντίστε να γνωρίζετε τη θέση του πλησιέστερου πυροσβεστήρα και να ενημερωθείτε για τον τρόπο χρήσης του.

- Τηρείτε την ορθή στάση κατά την εργασία στο γραφείο:

B. Ασφαλής εκκένωση χώρων εργασίας – Βασικές αρχές πυροπροστασίας

Όλο το προσωπικό πρέπει να γνωρίζει που βρίσκονται οι έξοδοι κινδύνου και τα μέσα πυροπροστασίας. Επίσης, να γνωρίζει τον Υπεύθυνο Ορόφου (αν έχει οριστεί), καθώς και τον Αρχηγό της Ομάδας Πυροπροστασίας του κτηρίου.

Σε περίπτωση που ενεργοποιηθεί η διαδικασία εκκένωσης, το προσωπικό πρέπει να ακολουθήσει τις παρακάτω οδηγίες:

- Να συγκεντρώσει τα απόλυτα προσωπικά του αντικείμενα - εφόσον βρίσκονται σε εμφανές, άμεσα προσβάσιμο σημείο - να εγκαταλείψει το χώρο εργασίας του από τις κοντινότερες εξόδους κινδύνου ακολουθώντας την σήμανση οδεύσεων διαφυγής.
- Εφόσον διαπιστώσει ότι ο χώρος γεμίζει με καπνό προσπαθεί να κινείται χαμηλά, όπου ο αέρας είναι πιο κρύος και καθαρός. Αν έχει τη δυνατότητα τοποθετεί ένα βρεγμένο πανί μπροστά από τη μύτη και το στόμα του, το οποίο θα λειτουργήσει ως φίλτρο.
- Να κάνει χρήση πάντα του κλιμακοστασίου και ποτέ των ανελκυστήρων, με γρήγορο ρυθμό αλλά χωρίς πανικό.
- Να αναφέρει αμέσως στον Υπεύθυνο του Ορόφου (αν έχει οριστεί) ή τον Αρχηγό Πυροπροστασίας οτιδήποτε σημαντικό υποπέσει στην αντίληψή του, που αφορά στην εκκένωση.

- Να προσέλθει με τάξη στον χώρο συγκέντρωσης.
- Να παραμείνει στο ασφαλές σημείο συγκέντρωσης μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία ελέγχου για τυχόν εργαζόμενους ή επισκέπτες που έχουν παραμείνει στο χώρο εργασίας ή στο κτίριο, μέχρι ο Αρχηγός της Ομάδας Πυροπροστασίας να δώσει νέες οδηγίες.
- Να αποφύγει την είσοδο στο κτίριο χωρίς προηγούμενη εντολή του Αρχηγού της Ομάδας Πυροπροστασίας.
- Απαγορεύεται οι εργαζόμενοι να εγκαταλείψουν μεμονωμένα το ασφαλές σημείο συγκέντρωσης, χωρίς την εντολή του Αρχηγού της Ομάδας Πυροπροστασίας.

Βασικές αρχές πυροπροστασίας:

Για να δημιουργηθεί και να συντηρηθεί η φωτιά είναι απαραίτητη η ταυτόχρονη ύπαρξη των τριών παραγόντων που απεικονίζονται με το **«Τρίγωνο της Φωτιάς»**.

Θερμότητα
Καύσιμη ύλη αποτελούν το **«Τρίγωνο της Φωτιάς»**
Οξυγόνο

«Αν κάτι από τα παραπάνω στοιχεία λείπει, η φωτιά σταματά»

- ✓ Θερμότητα, συχνά αναφέρεται και σαν πηγή ανάφλεξης
- ✓ Καύσιμη ύλη: χαρτί, ξύλο, εύφλεκτο αέριο
- ✓ Οξυγόνο (αέρας)

Για να υπάρξει και να συνεχίσει να υπάρχει φωτιά, πρέπει και τα τρία στοιχεία του τριγώνου να υπάρχουν ταυτόχρονα. Η γνώση αυτή είναι σημαντική για την πρόληψη και καταπολέμηση της φωτιάς.

Πρόληψη: να μην βρεθούν και τα τρία στοιχεία ταυτόχρονα.

Καταπολέμηση: όποιο από τα τρία στοιχεία αφαιρέσω, σβήνω την φωτιά.

Τρόποι μετάδοσης της φωτιάς:

Η φωτιά μπορεί να μεταδοθεί κυρίως με τους εξής τρόπους :

- α. με απευθείας μετάδοση μέσω επαφής
- β. με μεταφορά ή διοχέτευση θερμότητας μέσω του αέρα
- γ. με ακτινοβολία
- δ. με εκτίναξη σωματιδίων που φλέγονται.

Μερικά σώματα χωρίς να δέχονται θερμότητα από κάποιο εξωτερικό παράγοντα υποθερμαίνονται σε τέτοιο βαθμό ώστε αυταναφλέγονται (π.χ. οξειδώνονται).

Αιτίες εκδήλωσης φωτιάς στους χώρους εργασίας:

Οι κυριότερες πηγές θερμότητας στις οποίες στατιστικά οφείλονται οι περισσότερες από τις πυρκαγιές είναι:

- ⇒ Οι ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις και συσκευές (φθαρμένες ηλεκτρικές καλωδιώσεις, ελαττωματικές ηλεκτρικές συσκευές, υπερφόρτωση των κυκλωμάτων, κ.λπ.)
- ⇒ Το απρόσεκτο κάπνισμα
- ⇒ Η πλημμελής καθαριότητα
- ⇒ Η πλημμελής διαχείριση εύφλεκτων υλών και η ομαδική αποθήκευση ασύμβατων υλικών.
- ⇒ Οι θερμές εργασίες και εργασίες συντήρησης, οι οποίες πραγματοποιούνται στο χώρο εργασίας
- ⇒ Θερμές επιφάνειες (π.χ. στην κουζίνα, κ.λπ.)

Κατάσβεση της φωτιάς:

Η κατάσβεση της φωτιάς μπορεί να επιτευχθεί από άτομα που έχουν εκπαιδευτεί κατάλληλα¹, αφού πρώτα φροντίσουν για την ενημέρωση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας στον αριθμό 199.

Το πιο σημαντικό στάδιο για την κατάσβεση μιας φωτιάς είναι η άμεση ενεργοποίηση και επέμβαση στην αρχή της εκδήλωσής της.

Η αντιμετώπιση της φωτιάς γίνεται με τους φορητούς πυροσβεστήρες. Σημειώνεται ότι οι πυροσβεστήρες είναι αποτελεσματικοί στην κατάσβεση μιας πυρκαγιάς στα αρχικά της στάδια και στατιστικά περίπου το 60% των πυρκαγιών αντιμετωπίζονται με τη χρήση τους. Είναι κρίσιμης σημασίας οι πυροσβεστήρες να έχουν συντηρηθεί σωστά και το προσωπικό να είναι άρτια εκπαιδευμένο στη χρήση τους.

Κατά την διάρκεια κατάσβεσης προέχει η σωματική σας ακεραιότητα.

Κατασβεστικά Μέσα

A. Νερό:

Χρησιμοποιείται σε μόνιμα συστήματα αυτόματης κατάσβεσης με νερό, καθώς και στις πυροσβεστικές φωλιές.

¹ Υποχρέωση εκπαίδευσης της ομάδας πυροπροστασίας από την Πυροσβεστική Υπηρεσία σύμφωνα με την Πυροσβεστική Διάταξη (ΦΕΚ 2434/2014)

Το νερό είναι το κύριο κατασβεστικό μέσο για την καταστολή πυρκαγιών κατηγορίας A, δηλαδή εκδήλωση πυρκαγιών με στερεά καύσιμα.

Η κατασβεστική του ιδιότητα βασίζεται στην ιδιότητά του να απορροφά σημαντικά ποσά θερμότητας από την εστία της φωτιάς, οπότε ατμοποιείται.

Ταυτόχρονα απομονώνει θερμικά όλη την περιοχή της εστίας. Το νερό πρέπει να έρχεται σε επαφή με τα αντικείμενα στις περιοχές που καίγονται.

Το νερό ως κατασβεστικό μέσο δεν ενδείκνυται στις εξής περιπτώσεις:

Κοντά σε δίκτυα, μηχανήματα ή εγκαταστάσεις με ηλεκτρική τάση (κίνδυνος ηλεκτροπληξίας)

Σε πυρκαγιές υγρών καυσίμων (βενζίνη, πετρέλαιο, λάδια, χρώματα κ.α.)

B. Διοξείδιο του άνθρακα (CO₂)

Το διοξείδιο του άνθρακα είναι αέριο, βαρύτερο του αέρα, δεν καίγεται ούτε συντηρεί την καύση, δεν είναι τοξικό, αλλά ασφυκτικό σε μεγάλη συγκέντρωση στον αέρα.

Είναι κατάλληλο για χώρους που περιέχουν υγρά ή αέρια καύσιμα, χώρους ηλεκτρικών συσκευών ή ηλεκτρικών εγκαταστάσεων.

Προφύλαξη στη χρήση του, ώστε να αποφεύγεται επαφή με στερεό διοξείδιο του άνθρακα και κάθε κρύο τμήμα της φιάλης, διότι μπορεί να προκληθεί ψυχρό έγκαυμα.

Γ. Ξηρή σκόνη:

Οι ξηρές (χημικές) σκόνες κατάσβεσης είναι στερεές ουσίες με ορισμένη χημική σύνθεση. Η κατασβεστική της ικανότητα βασίζεται κυρίως στην απομόνωση του καυσίμου από τον αέρα.

Θεωρητικά μπορούν να σβήσουν όλα τα είδη φωτιάς, όμως έχουν το μειονέκτημα ότι τα υπολείμματα σκόνης μπορούν να καταστρέψουν το σταθερό εξοπλισμό που χρησιμοποιεί ηλεκτρικό ρεύμα.

Οι κυριότεροι τύποι πυροσβεστήρων είναι:

- Διοξειδίου του άνθρακα
- Ξηράς κόνεως

Κάθε είδος πυροσβεστήρα έχει συγκεκριμένη χρήση και τρόπο εφαρμογής.

5. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ – ΙΑΤΡΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

5.1. Αρμοδιότητες Τεχνικού Ασφάλειας (ΤΑ)

- Ο Τεχνικός Ασφάλειας επισκέπτεται τις εγκαταστάσεις του ΕΚΠΑ, σύμφωνα με το πρόγραμμα επισκέψεων που έχει θεωρηθεί από την Επιθεώρηση Εργασίας. Επίσης, το πρόγραμμα ΤΑ, αναρτάται στους χώρους της κάθε εγκατάστασης του ΕΚΠΑ, ώστε να γνωρίζουν οι εργαζόμενοι τις ημέρες και ώρες επισκέψεων του ΤΑ στην κάθε εγκατάσταση.
- Ο ΤΑ παρέχει στον εργοδότη υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σε θέματα σχετικά με την Υγεία και Ασφάλεια της εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων. Τις γραπτές υποδείξεις ο τεχνικός ασφάλειας τις καταχωρεί σε ειδικό βιβλίο ανά εγκατάσταση, το οποίο σελιδομετρείται και θεωρείται από την Επιθεώρηση Εργασίας. Ο επόπτης της κάθε εγκατάστασης έχει υποχρέωση να λαμβάνει γνώση ενυπογράφως των υποδείξεων που καταχωρούνται σε αυτό το βιβλίο.
- Ειδικότερα ο ΤΑ:
 - α) συμβουλεύει σε θέματα σχεδιασμού, προγραμματισμού, κατασκευής και συντήρησης των εγκαταστάσεων, εισαγωγής νέων παραγωγικών διαδικασιών (εργαστηριακών δραστηριοτήτων), προμήθειας μέσων και εξοπλισμού, επιλογής και ελέγχου της αποτελεσματικότητας των ατομικών μέσων προστασίας, καθώς και διαμόρφωσης και διευθέτησης των θέσεων και του περιβάλλοντος εργασίας και γενικά οργάνωσης των παραγωγικών διαδικασιών (εργαστηριακών δραστηριοτήτων)
 - β) ελέγχει την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των τεχνικών μέσων, πριν από τη λειτουργία τους, καθώς και των παραγωγικών διαδικασιών (εργαστηριακών δραστηριοτήτων) και μεθόδων εργασίας, πριν από την εφαρμογή τους και επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων Υγείας και Ασφάλειας της εργασίας και πρόληψης των ατυχημάτων, ενημερώνοντας σχετικά τους αρμόδιους επόπτες ή τη Διοίκηση του ΕΚΠΑ
 - γ) επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας από πλευράς Υγείας και Ασφάλειας της εργασίας, αναφέρει στον εργοδότη οποιαδήποτε παράλειψη των μέτρων Υγείας και Ασφάλειας, προτείνει μέτρα αντιμετώπισής της και επιβλέπει την εφαρμογή τους
 - δ) επιβλέπει την ορθή χρήση των ατομικών μέσων προστασίας
 - ε) ερευνά τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων, αναλύει και αξιολογεί τα αποτελέσματα των ερευνών του και να προτείνει μέτρα για την αποτροπή παρόμοιων ατυχημάτων
 - στ) εποπτεύει την εκτέλεση ασκήσεων πυρασφάλειας και συναγερμού για τη διαπίστωση ετοιμότητας προς αντιμετώπιση ατυχημάτων
 - η) μεριμνά ώστε οι εργαζόμενοι στο ΕΚΠΑ να τηρούν τους κανόνες Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας και τους ενημερώνει και καθοδηγεί για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου που συνεπάγεται η εργασία τους
 - θ) συμμετέχει στην κατάρτιση και εφαρμογή των προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας.
- Ο ΤΑ έχει υποχρέωση να τηρεί το επιχειρησιακό απόρρητο.
- Ο ΤΑ συντάσσει και αναθεωρεί την Γραπτή Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου, εφόσον υπάρξουν

αλλαγές στις εργασιακές δραστηριότητες ή αλλαγή των κτιριακών δομών ή αλλαγή εξοπλισμού του κτηρίου, την οποία και θα αποστέλλει στην αρμόδια υπηρεσία που ορίζει ο φορέας/εργοδότης (ΕΚΠΑ).

5.2 Αρμοδιότητες Ιατρού Εργασίας (ΙΕ)

- Ο Ιατρός Εργασίας επισκέπτεται τις εγκαταστάσεις του ΕΚΠΑ, σύμφωνα με το πρόγραμμα επισκέψεων που έχει θεωρηθεί από την Επιθεώρηση Εργασίας. Επίσης, το πρόγραμμα ΙΕ, αναρτάται στους χώρους των εγκαταστάσεων του ΕΚΠΑ, ώστε να γνωρίζουν οι εργαζόμενοι τις ημέρες και ώρες επισκέψεων του ΙΕ στην εγκατάσταση.
- Ο Ιατρός εργασίας παρέχει υποδείξεις και συμβουλές στον εργοδότη, στους εργαζόμενους και στους εκπροσώπους τους, γραπτά ή προφορικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων.
- Τις γραπτές υποδείξεις ο ΙΕ τις καταχωρεί στο ειδικό βιβλίο, το οποίο σελιδομετρείται και θεωρείται από την Επιθεώρηση Εργασίας. Ο εργοδότης λαμβάνει γνώση ενυπογράφως (του κατ' αρμοδιότητα εκπροσώπου του) των υποδείξεων που καταχωρούνται σε αυτό το βιβλίο.
- Ειδικότερα, ο ΙΕ συμβουλεύει σε θέματα:
 - α) σχεδιασμού προγραμματισμού, τροποποίησης των παραγωγικών διαδικασιών (εργαστηριακών δραστηριοτήτων), κατασκευής και συντήρησης εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τους κανόνες Υγείας και Ασφάλειας της εργασίας
 - β) λήψης μέτρων προστασίας, κατά την εισαγωγή και χρήση υλών και προμήθειας μέσων και εξοπλισμού
 - γ) φυσιολογίας και ψυχολογίας της εργασίας, εργονομίας και υγείας της εργασίας, της διευθέτησης και διαμόρφωσης των θέσεων και του περιβάλλοντος της εργασίας και της οργάνωσης των παραγωγικών διαδικασιών (εργαστηριακών δραστηριοτήτων)
 - δ) οργάνωσης υπηρεσίας παροχής πρώτων βοηθειών
 - ε) αρχικής τοποθέτησης και αλλαγής θέσης εργασίας για λόγους υγείας, προσωρινά ή μόνιμα, καθώς και ένταξης ή επανένταξης μειονεκτούντων ατόμων στην παραγωγική διαδικασία (εργαστηριακή δραστηριότητα), ακόμη και με υπόδειξη αναμόρφωσης της θέσης εργασίας και
 - στ) δεν επιτρέπεται ο ΙΕ να χρησιμοποιείται για να επαληθεύει το δικαιολογημένο ή μη λόγω νόσου, απουσίας εργαζομένου.
- Ο ΙΕ προβαίνει σε ιατρικό έλεγχο των εργαζομένων, σχετικό με τη θέση εργασίας τους, μετά την πρόληψή τους ή την αλλαγή θέσης εργασίας, καθώς και σε περιοδικό ιατρικό έλεγχο κατά την κρίση του επιθεωρητή εργασίας, ύστερα από αίτημα της επιτροπής Υγείας και Ασφάλειας των εργαζομένων, όταν τούτο δεν ορίζεται από το νόμο. Μεριμνά για τη διενέργεια ιατρικών εξετάσεων και μετρήσεων παραγόντων του εργασιακού περιβάλλοντος, σε εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά. Εκτιμά την καταλληλότητα των εργαζομένων για τη συγκεκριμένη εργασία, αξιολογεί και καταχωρεί τα αποτελέσματα των εξετάσεων, εκδίδει βεβαίωση των παραπάνω εκτιμήσεων και την κοινοποιεί στον εργοδότη. Το περιεχόμενο της

βεβαίωσης πρέπει να εξασφαλίζει το ιατρικό απόρρητο υπέρ του εργαζόμενου και μπορεί να ελεγχθεί από τους υγειονομικούς επιθεωρητές του Υπουργείου Εργασίας για την κατοχύρωση του εργαζόμενου και του εργοδότη.

- Επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων προστασίας της υγείας των εργαζομένων και πρόληψης των ατυχημάτων. Για το σκοπό αυτό:

α) επιθεωρεί τακτικά θέσεις εργασίας και αναφέρει οποιαδήποτε παράλειψη, προτείνει μέτρα αντιμετώπισης των παραλείψεων και επιβλέπει την εφαρμογή τους

β) επεξηγεί την αναγκαιότητα της σωστής χρήσης των ατομικών μέτρων προστασίας

γ) ερευνά τις αιτίες των ασθενειών που οφείλονται στην εργασία, αναλύει και αξιολογεί τα αποτελέσματα των ερευνών και προτείνει μέτρα για την πρόληψη των ασθενειών αυτών

δ) επιβλέπει τη συμμόρφωση των εργαζομένων στους κανόνες Υγείας και Ασφάλειας της εργασίας, ενημερώνει τους εργαζόμενους για τους κινδύνους που προέρχονται από την εργασία τους, καθώς και για τους τρόπους πρόληψής τους

ε) παρέχει επείγουσα θεραπεία σε περίπτωση ατυχήματος ή αιφνίδιας νόσου. Εκτελεί προγράμματα εμβολιασμού των εργαζομένων με εντολή της αρμόδιας Διεύθυνσης Υγιεινής της Νομαρχίας.

- Ο ΙΕ έχει υποχρέωση να τηρεί το ιατρικό και επιχειρησιακό απόρρητο.
- Ο ΙΕ αναγγέλλει μέσω του ΕΚΠΑ στην Επιθεώρηση Εργασίας, ασθένειες των εργαζομένων που οφείλονται στην εργασία.
- Ο ΙΕ πρέπει να ενημερώνεται από τον εργοδότη και τους εργαζόμενους για οποιοδήποτε παράγοντα στον χώρο εργασίας που μπορεί να έχει επίπτωση στην υγεία.